

Sprawozdawczość wg Filaru III Solvency II

Polska Izba Ubezpieczeń i Ernst & Young

22 listopada 2012

Agenda

---

1. Filar 3 - Wprowadzenie
2. Wyniki ankiety Ernst & Young odnośnie stanu prac wdrożeniowych Solvency II w Polsce
3. Sprawozdawczość Solvency II
4. Filar 3 – Kluczowe wyzwania QRT
5. Wdrożenie wymogów Filaru 3

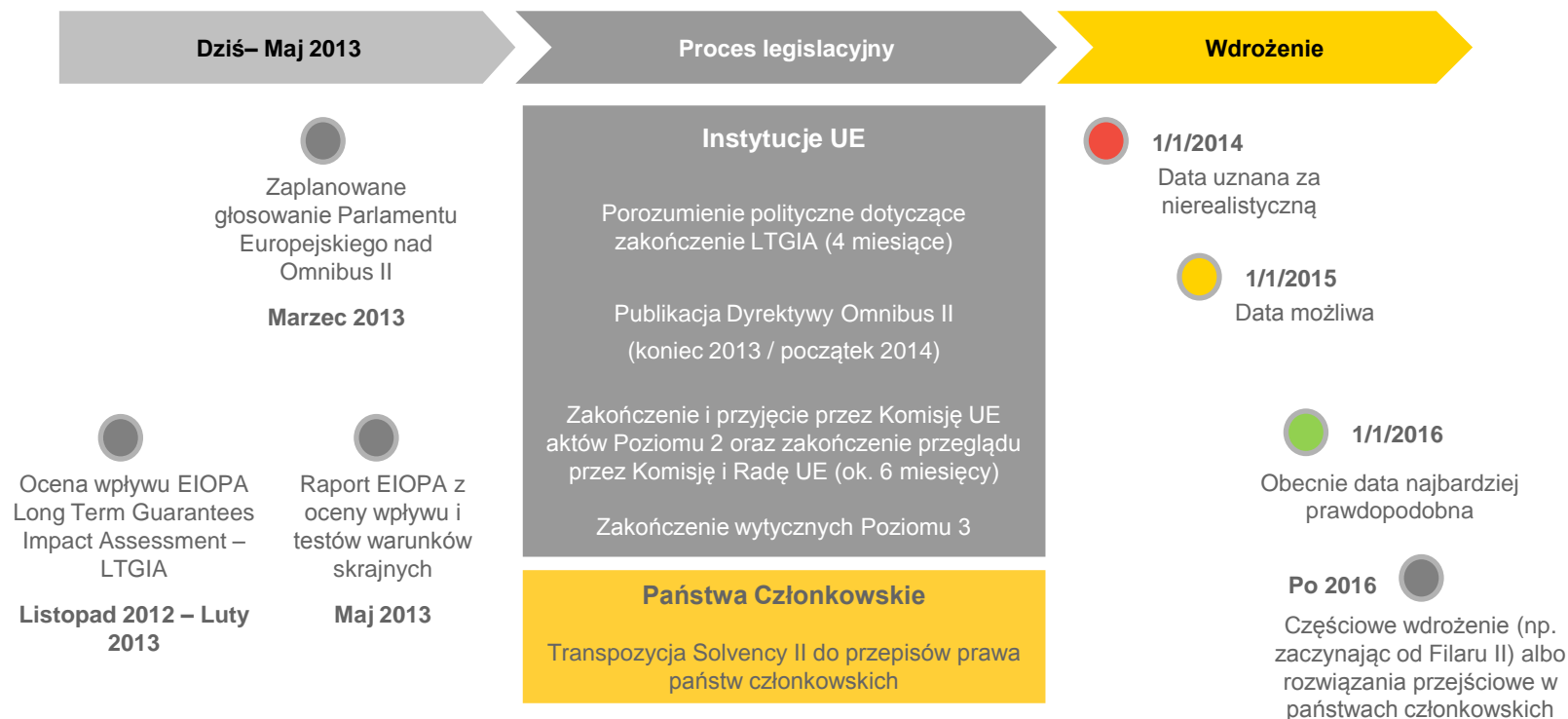

Filar 3 - Wprowadzenie

Wdrożenie Solvency II

Harmonogram

- ▶ Obecnie obowiązująca data wdrożenia Solvency II to 1 stycznia 2014. Przesunięcie wdrożenia w czasie będzie wymagać politycznego porozumienia w drodze głosowania plenarnego. Obecnie trwają negocjacje dotyczące Omnibus II, koncentrujące się na podejściu do długoterminowych gwarancji (LTG). Głosowanie Parlamentu Europejskiego w sprawie Omnibusa zostało przesunięte na 11 marca 2013, a EIOPA zakomunikowała, że obecnie obowiązująca data wdrożenia, czyli rok 2014, jest całkowicie nierealistyczna, oraz że dużo bardziej prawdopodobny jest rok 2016.

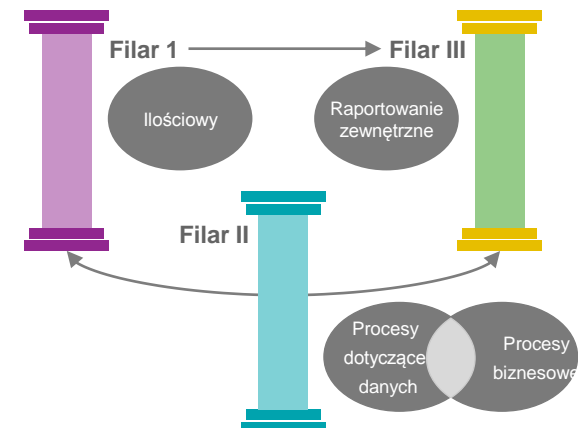

Wymagania Filaru III - wprowadzenie

Filar III jest ściśle zintegrowany z pracami wykonywanymi w ramach Filarów I i II. Kluczowe jest wpisanie wymagań odnośnie sprawozdawczości finansowej zakładów w ubezpieczeń w plany prac Filarów I i II

- ▶ Kto musi raportować?
  - ▶ Pojedyncze zakłady ubezpieczeń
  - ▶ Grupy
- ▶ Kto otrzymuje raporty?
  - ▶ Sprawozdanie w zakresie wypłacalności i sytuacji finansowej ("SFCR") – publicznie dostępne
  - ▶ Sprawozdanie dla organu nadzoru ("RSR") – Organ nadzoru
  - ▶ Formularze sprawozdawcze dla zakładów ubezpieczeń ("QRTs") – częściowo publicznie dostępne
  - ▶ Własna Ocena ryzyka i Wypłacalności ("ORSA") – Organ nadzoru
  - ▶ Inne wymagane raporty (wyjaśnienia na zapytania ad hoc Organu nadzoru) – Organ nadzoru
  - ▶ Nowy dodatek do QRTs – raportowanie dla celów stabilności finansowej – Organ nadzoru*
  - ▶ Wymagania lokalne?
- ▶ Kto przygotowuje raporty?
  - ▶ Dział finansowy? Dział zarządzania ryzykiem? Aktuariusz?
- ▶ Kiedy należy publikować raporty?
  - ▶ Kwartalne QRT – w ciągu 5 tygodni od ostatniego dnia kwartału
  - ▶ Roczne QRT, SFCR i RSR – w ciągu 14 tygodni po końcu roku
  - ▶ RSR wymagany raz na 3 lata - w ciągu 14 tygodni po końcu roku
  - ▶ Raporty przygotowywane Ad hoc – wymagania nie są ustalone
- ▶ Konieczność audytu?
- ▶ Potencjalnie wymagany audyt publicznie dostępnych raportów takich jak SFCR

*Dotyczy tylko dużych zakładów ubezpieczeń nie będących częścią Grupy z sumą bilansową powyżej 6bn EUR

Zarządzanie Filarem III

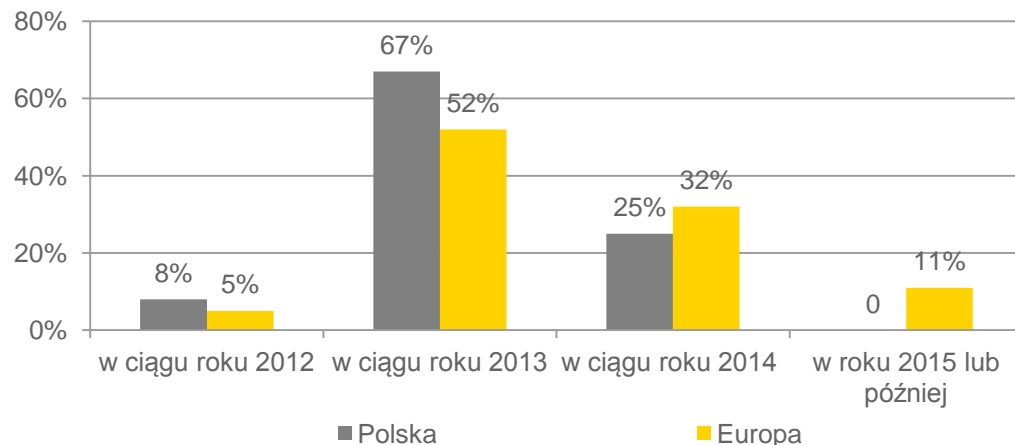
Przygotowanie do spełnienia wymagań Filaru III stawia przed zarządzającymi zakładem ubezpieczeń wiele wyzwań, takich jak identyfikacja źródeł wymaganych informacji, ustalenie poziomu szczegółowości danych i zarządzanie danymi w taki sposób, aby spełnić harmonogram raportowania.

Obszar	Zawartość	Zaangażowane departamenty	Potencjalne źródła informacji	Wyzwania związane z wdrożeniem
RSR/ SFCR	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Charakterystyka prowadzonej działalności ▶ System zarządzania ▶ Profil ryzyka ▶ Wycena na potrzeby wypłacalności ▶ Zarządzanie kapitałem 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Finanse ▶ Aktuariat ▶ Administracja ▶ Compliance ▶ Audyt wewnętrzny ▶ Zarządzanie aktywami ▶ Relacje inwestorskie 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Dane operacyjne i finansowe ▶ Sprawozdanie finansowe ▶ Wewnętrzne informacje zarządcze ▶ Wewnętrzne/Standardowe raporty kapitałowe ▶ Raporty funkcji zarządzania ryzykiem ▶ Raporty compliance 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Procesy - raportowanie indywidualne i grupowe w ramach wyznaczonych terminów ▶ Zarządzanie ludźmi - określenie właścicieli procesów i ich obowiązków oraz decyzja o tym kto zatwierdza raporty przed złożeniem do Organu Nadzoru ▶ Dane - ustanowienie funkcji zarządzania danymi i kryteriów jakości
QRT	<p>A – Składki, odszkodowania i koszty</p> <p>B – Środki własne, MCR, SCR</p> <p>C – Bilans SII i analiza zmian stanu środków własnych</p> <p>D – Aktywa</p> <p>E – Formularze sprawozdawcze dla ubezpieczeń majątkowych</p> <p>F – Formularze sprawozdawcze dla ubezpieczeń życiowych</p> <p>J – Reasekuracja z uwzględnieniem SPV</p> <p>G – Formularze sprawozdawcze dla Grup</p> <p>K – Działalność międzynarodowa</p>			

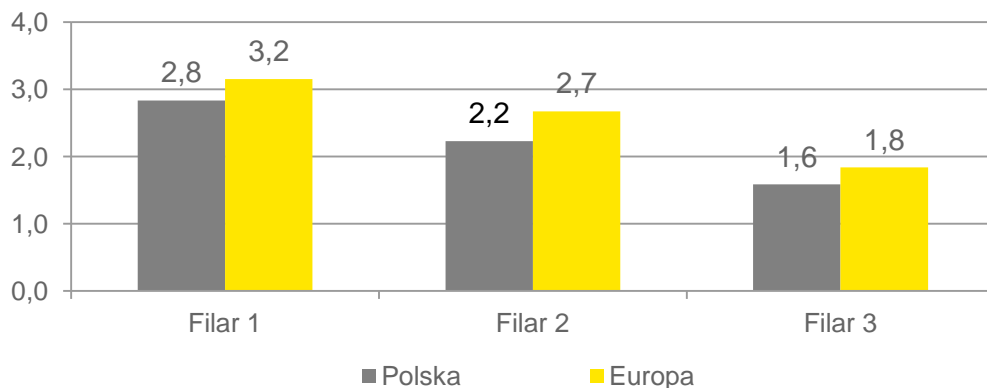
Wyniki ankiety Ernst & Young odnośnie stanu prac wdrożeniowych Solvency II w Polsce

Wyniki ankiety Ernst & Young

Oczekiwanie co do terminu całkowitego spełnienia istotnych wymagań Solvency II

Zaawansowanie we wdrożeniu wymagań Filaru 1, 2 i 3

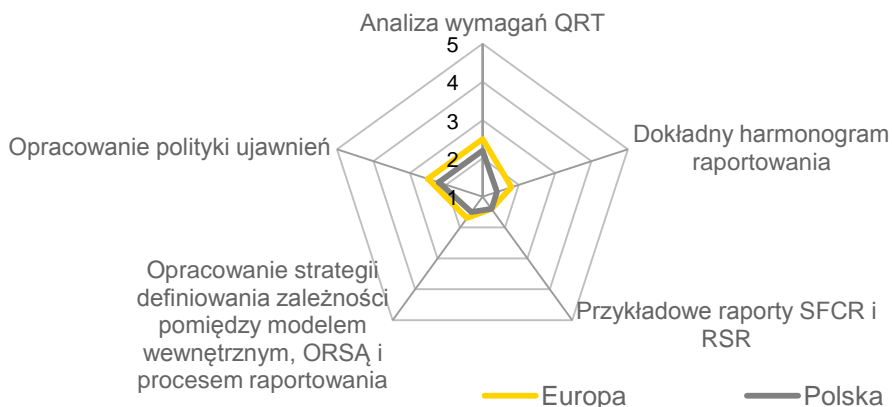

Oczekiwania polskich zakładów ubezpieczeń odnośnie wdrożenia Solvency II są bardziej optymistyczne niż zakładów ubezpieczeń w pozostałych krajach europejskich. 75% polskich respondentów oczekuje, że wypełnią wymogi Solvency II do końca 2013 roku, podczas gdy europejska średnia wynosi mniej niż 60%. Ponadto żaden z polskich ubezpieczycieli nie spodziewa się, że do końca 2014 roku nie spełni wymagań Solvency II. Takie wyniki mogą sugerować, że polskie zakłady ubezpieczeń wyrażają chęć i są gotowe na wdrożenie wymagań Solvency II tak szybko jak będzie to możliwe. Może to wynikać z faktu, że największe polskie zakłady ubezpieczeń (oprócz PZU) należą do dużych europejskich grup ubezpieczeniowych i oczekują wsparcia od spółek-matek we wdrożeniu Solvency II przez dostarczenie know-how, oprogramowania itp. Jednak zaangażowanie na szczeblu lokalnym jest różne w zależności od grupy. Przeszkody z którymi najczęściej spotykają się spółki wchodzące w skład dużych grup ubezpieczeniowych to ograniczone zasoby aktuarialne, ograniczenia budżetowe i znaczne przeszkody w obszarze IT.

Wyniki ankiety Ernst & Young

Zaawansowanie we wdrożeniu wymagań Filaru III

- 1 - Nie spełniono wymagań
- 2 - Spełniono niewielką część wymagań
- 3 - Spełniono większość wymagań
- 4 - Spełniono wszystkie wymagania
- 5 - Przekroczono oczekiwania odnośnie wymagań

Gotowość do wdrożenia wymagań Filaru III SII zarówno w Polsce jak i Europie pozostawia dużo więcej do życzenia niż w przypadku Filarów I i II. Wskazania w ankiecie wahają się pomiędzy 2 – Spełniono niewielką część wymagań a 1, oznaczającym, że żadne wymagania nie zostały spełnione. Gotowość polskich i europejskich zakładów ubezpieczeń do wdrożenia SII jest na zbliżonym poziomie. Biorąc pod uwagę, że przepisy Filaru III są obecnie w trakcie przygotowania, wyniki ankiety nie są zaskakujące.

Sprawozdawczość Solvency II

Raporty SFCR, RSR, ORSA i QRT

Raport	Sprawozdanie w zakresie wypłacalności i sytuacji finansowej (SFCR)	Sprawozdanie dla organu nadzoru (RSR)	Sprawozdanie z Własnej Oceny Ryzyka i Wypłacalności (ORSA)	Formularze (QRT)
Format	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Raport uwzględniający ilościowe i jakościowe informacje ▶ Formularze sprawozdawcze dla zakładów ubezpieczeń (wybrane QRT) ▶ Publikowany na stronie internetowej zakładu ubezpieczeń i przesyłany do Organu Nadzoru w formie elektronicznej 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Raport uwzględniający ilościowe i jakościowe informacje ▶ QRT <ul style="list-style-type: none"> ▶ Roczne ▶ Kwartalne ▶ Inne formularze wymagane przez lokalny Organ Nadzoru ▶ Przesyłany do Organu Nadzoru w formie elektronicznej 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Raport uwzględniający ilościowe i jakościowe informacje, w tym informacje dotyczące ryzyk nie ujętych w SCR (jeśli są istotne) i porównanie potrzeb zakładu ubezpieczeń związanych z zapewnieniem wypłacalności, wysokości kapitałów wymaganych przez Organ Nadzoru i wartości środków własnych zakładu ubezpieczeń ▶ Przesyłany do Organu Nadzoru w elektronicznej formie 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Format elektroniczny (obecnie Excel – będzie zmieniony na XBRL)
Częstotliwość raportowania	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Raportowanie roczne 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Pełny raport wymagany raz na 3 lata o ile Organ Nadzoru nie zażąda częstszego raportowania ▶ Corocznie zakład ubezpieczeń powinien raportować podsumowanie zmian w biznesie 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Regularne raportowanie, co najmniej raz na rok lub częściej jeśli w istotny sposób zmienił się profil zakładu ubezpieczeń 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Raportowanie roczne i kwartalne
Termin raportowania (przez pierwsze 3 lata będzie trwał okres przejściowy, w którym terminy raportowania będą wydłużone)	<ul style="list-style-type: none"> ▶ W ciągu 14 tygodni po końcu roku ▶ Grupy będą miały prawdopodobnie dodatkowe 6 tygodni na raportowanie 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ W ciągu 14 tygodni po końcu roku ▶ Grupy będą miały prawdopodobnie dodatkowe 6 tygodni na raportowanie 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ W ciągu dwóch tygodni od dokonania oceny 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Dla raportów kwartalnych w ciągu 5 tygodni od końca kwartału ▶ Dla raportów rocznych w ciągu 14 tygodni po końcu roku
Wymagana zgoda Zarządu	Tak	Tak	Prawdopodobnie tak	Tak

Szczegółowe wymagania SFCR i RSR

Sekcja	Zawartość SFCR	Zawartość RSR
Charakterystyka prowadzonej działalności	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Ogólna charakterystyka działalności ▶ Wyniki w podziale na linie biznesu ▶ Wyniki na działalności ubezpieczeniowej i wyniki inwestycyjne ▶ Pozostałe przychody i wydatki 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Strategia, pozycja na rynku ▶ Stopień realizacji celów ▶ Projekcje przyszłych wyników
System zarządzania	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Struktura zarządzania, zmiany w strukturze, wynagrodzenia ▶ Polityka „kompetencji i reputacji” ▶ Opis kluczowych funkcji i ich rola w organizacji np. funkcja aktuarialna, audyt wewnętrzny ▶ System zarządzania ryzykiem ▶ Polityka outsourcingu ▶ Opis procesu ORSA 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Struktura zarządzania, analiza systemu delegowania zadań i systemu wynagrodzeń ▶ System zarządzania ryzykiem ▶ Szczegóły odnośnie polityki „kompetencji i reputacji”, lista kluczowych osób ▶ Szczegóły dotyczące kluczowych funkcji i ich roli w organizacji np. funkcja aktuarialna, audyt wewnętrzny ▶ Opis procesu ORSA – jak jest monitorowany i egzekwowany ▶ Outsourcing – przegląd i monitoring
Profil ryzyka	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Metoda oceny ▶ Koncentracja ▶ Koncentracja i ograniczanie ryzyka ▶ Testy warunków skrajnych ▶ Szacowany zysk z przyszłych składek ▶ Zasada „roztropnego człowieka” 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Szczegóły dotyczące istotnych ryzyk ▶ Oczekiwania odnośnie ekspozycji na ryzyko w przyszłości ▶ Metody ograniczania i ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem istotnych ryzyk ▶ Metody testów warunków skrajnych, analizy scenariuszowej ▶ Zasada „roztropnego człowieka” /lista aktywów ▶ Metoda oszacowania zysku z przyszłych składek
Wycena na potrzeby wypłacalności	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Wartości, metody i założenia używane do wyceny aktywów, rezerw technicznych i pozostałych zobowiązań ▶ Premia dostosowująca/anty-cykliczna 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Założenia dotyczące przyszłych działań zarządczych i zachowań ubezpieczonych ▶ Efekt premii dopasowującej ▶ Efekt premii anty-cyklicznej
Zarządzanie kapitałem	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Szczegóły dotyczące funduszy własnych ▶ SCR/ MCR i zmiana w ciągu okresu ▶ Wykorzystanie modelu wewnętrznego 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Fundusze własne: istotne kwestie ▶ Przypisanie zysków i strat ▶ Odchylenia profilu ryzyka od założeń wykorzystywanych w modelu wewnętrznym

Elementy SFCR i RSR

- ▶ Struktura raportów SFCR i RSR jest określona w Aktach Wykonawczych Poziomu 2
- ▶ Oba raporty mają taką samą strukturę, ale inne są wymagania odnośnie treści
- ▶ RSR powinien zawierać tylko te informacje, które nie zostały opublikowane w SFCR (informacje się nie powielają)
- ▶ Można załączać odnośniki do już istniejących raportów (np. rocznych sprawozdań finansowych). SFCR i RSR narzucają dodatkowe wymagania odnośnie jakości danych

Streszczenie

A. Charakterystyka prowadzonej działalności

- A.1 Działalność i środowisko zewnętrzne
- A.2 Działalność w zakresie underwritingu
- A.3 Działalność lokacyjna
- A.4 Przychody i koszty operacyjne i inne
- A.5 Inne informacje

B. System zarządzania

- B.1 Ogólne uregulowania w zakresie zarządzania
- B.2 Procesy i procedury w zakresie „kompetencji i reputacji”
- B.3 System zarządzania ryzykiem (w tym ORSA)
- B.4 Kontrola wewnętrzna
- B.5 Funkcja audytu wewnętrznego
- B.6 Funkcja aktuariaalna
- B.7 Outsourcing
- B.8 Inne ujawnienia

C. Zarządzanie ryzykiem

- C.1 Ryzyko underwritingu
- C.2 Ryzyko rynkowe
- C.3 Ryzyko kredytowe
- C.4 Ryzyko płynności

C.5 Ryzyko operacyjne

C.6 Inne rodzaje ryzyka

C.7 Inne ujawnienia

D. Wycena na potrzeby wypłacalności

D.1 Aktywa

D.2 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

D.3 Inne zobowiązania

D.4 Alternatywne metody wyceny

D.5 Inne ujawnienia

E. Zarządzanie kapitałem

E.1 Środki własne

E.2 SCR i MCR

E.3 Opcja określona w artykule 305b stosowana do SCR

E.4 Różnice pomiędzy formułą standardową a zastosowanym modelem wewnętrznym

E.5 Niezgodności z MCR oraz istotne niezgodności z SCR

E.6 Inne ujawnienia

Zawartość QRT a obecne ujawnienia

Sekcja	QRT	Obowiązujące ujawnienia
Charakterystyka prowadzonej działalności	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Formularze sprawozdawcze dotyczące składek i wyniku technicznego ▶ Formularze sprawozdawcze dotyczące realizacji przyjętych założeń	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Początkowe sekcje rocznego sprawozdania finansowego
System zarządzania	<ul style="list-style-type: none"> ▶ N/A	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Wewnętrzna dokumentacja dotycząca zarządzania i compliance
Profil ryzyka	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Analiza rezerw i ekspozycja na ryzyko ▶ Formularze sprawozdawcze dotyczące reasekuracji	<ul style="list-style-type: none"> ▶ MSSF 7/MSSF 4
Wycena na potrzeby wypłacalności	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Formularze sprawozdawcze dotyczące bilansu, inwestycji i rezerw technicznych	<ul style="list-style-type: none"> ▶ MSR 1
Zarządzanie kapitałem	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Formularze sprawozdawcze dotyczące wymogów kapitałowych ▶ Formularze sprawozdawcze dotyczące realizacji przyjętych założeń	<ul style="list-style-type: none"> ▶ MSR 1

Raport ORSA - struktura

Polityka ORSA (1/2)

Wytyczna nr 4
Aktów Poziomu
3

Polityka ORSA

		Spis treści
1		Wprowadzenie
2		Proces ORSA
	2.1	Zgodność z wyliczeniem SCR i BE
	2.1.1	Regularne szacowanie SCR
	2.1.2	Regularne monitorowanie aktualności modeli i założeń używanych do wyliczenia BE
	2.1.3	Planowanie wartości SCR i środków własnych na podstawie modelu finansowego
	2.1.4	Zarządzanie kapitałami, plany kryzysowe
	2.1.5	Ocena zmian w profilu ryzyka ubezpieczyciela w ciągu roku
	2.1.6	Testy warunków skrajnych dla SCR i BE oraz analiza scenariuszowa
	2.2	Ocena istotności odchylenia profilu ryzyka od przyjętych założeń
	2.2.1	Przygotowanie i aktualizacja profilu ryzyka zakładu ubezpieczeń ABC (mapa ryzyka)
	2.2.2	Proces podejmowania decyzji dotyczących wyników badań aktuarialnych
	2.2.3	Analiza parametrów wykorzystywanych do kalibracji zgodnie z formułą standardową
	2.2.4	Alternatywne metody modelowania wybranych ryzyk wobec formuły standardowej
	2.2.5	Modelowanie istotnych ryzyk nie ujętych w formule standardowej
	2.2.6	Weryfikacja współczynników korelacji
	2.2.7	Analiza wrażliwości SCR i BE na zmiany kluczowych parametrów

Raport ORSA - struktura

Polityka ORSA (2/2)

Wytyczna nr 4
Aktów Poziomu
3

Polityka ORSA

		Spis treści (c.d.)
2		Proces ORSA (c.d.)
	2.3	<i>Potrzeby zakładu ubezpieczeń w zakresie wypłacalności</i>
	2.3.1	Strategia biznesowa i związane z nią ryzyko
	2.3.2	Analiza ryzyka i proces podejmowania decyzji
	2.3.3	Wyliczenie kapitału ekonomicznego (EC)
	2.3.4	Projekcje przyszłych wartości kapitału ekonomicznego
	2.3.5	Ocena systemu zarządzania
	2.3.6	Testy warunków skrajnych na potrzeby wypłacalności
3		Role i obowiązki
	3.1	<i>Rola CRO i Departamentu Zarządzania Ryzykiem w procesie ORSA</i>
	3.2	<i>Rola Zarządu w procesie ORSA</i>
	3.3	<i>Komitet ds. ryzyka</i>
4		Zasady przygotowania dokumentacji ORSA
	4.1	<i>Wewnętrzna polityka ORSA– dokumentacja procesu ORSA</i>
	4.2	<i>Dokumentacja spotkań i podejmowania decyzji</i>
	4.3	<i>Dokumentacja modeli i założeń używanych w procesie ORSA</i>
	4.4	<i>Rekomendacje dotyczące raportu ORSA</i>

- ▶ Z góry zdefiniowane wydarzenia, o których zakład ubezpieczeń powinien niezwłocznie poinformować Organ Nadzoru obejmują:
  - ▶ Wydarzenia, które mogą prowadzić lub już doprowadziły do istotnych zmian w:
    - ▶ Charakterystyce działalności
    - ▶ Systemie zarządzania
    - ▶ Profilu ryzyka zakładu ubezpieczeń
    - ▶ Sytuacji finansowej i wypłacalności zakładu ubezpieczeń
  - ▶ Przykłady:
    - ▶ Zmiana strategii biznesowej, w tym opóźnienia we wdrażaniu strategii
    - ▶ Fuzje/przejęcia
    - ▶ Restrukturyzacja
    - ▶ Istotne zmiany poziomu MCR, SCR, wartości środków własnych lub rezerw technicznych
    - ▶ Dodatkowa własna ocena ryzyka i wypłacalności związana z istotną zmianą profilu ryzyka

Najważniejsze wydarzenia, które muszą być publicznie ujawnione

- ▶ Ważne wydarzenia które istotnie zmieniają ujawnione wcześniej do publicznej wiadomości informacje z SFCR, np. nie spełnienie wymogu MCR lub SCR

Odpowiedzi na zapytania Organu Nadzoru

Przegląd informacji wymaganych do uzupełnienia QRT

Charakter informacji	Kluczowe wymagania
Składki, odszkodowania i koszty	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Składki przypisane, odszkodowania i koszty w podziale na linie biznesu ▶ Udział reasekuratora, reasekuracja czynna ▶ Lokalizacje o największej ekspozycji na ryzyko
Środki własne, MCR, SCR	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Podstawowe i dodatkowe środki własne w podziale na kategorie 1, 2, 3 ▶ Analiza SCR w podziale na rodzaj ryzyka ▶ MCR
Bilans SII	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Bilans zgodny z wyceną rynkową (MCBS) i ogólnie akceptowanymi zasadami rachunkowości (GAAP), pozycje pozabilansowe; aktywa i zobowiązania w różnych walutach
Analiza zmian środków własnych	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Analiza głównych źródeł zmian w podstawowych środkach własnych (Basic Own Funds - BOF), w tym zmiany spowodowane zyskami bądź stratami z inwestycji, zmianami stanów rezerw, zmianą najlepszych oszacowań zobowiązań finansowych
Aktywa	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Informacje o aktywach powinny uwzględniać informacje o emitencie, informacje niezbędne do wyceny, ocenę ryzyka wymaganą dla wszystkich typów aktywów, w tym instrumentów pochodnych, produktów strukturyzowanych funduszy inwestycyjnych i aktywów trzymanyh jako zabezpieczenie
Formularze sprawozdawcze dla zakładów ubezpieczeń majątkowych (składki, trójkąty szkodowe, rezerwy techniczne)	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Rezerwy techniczne w podziale na linie biznesu, trójkąty szkodowe brutto i netto, zmiany stanu rezerw, projekcje przepływów pieniężnych, wartość i liczba szkód poniesionych w podziale na rok przypisania polisy

Przegląd informacji wymaganych do uzupełnienia QRT (c.d.)

Charakter informacji	Kluczowe wymagania
Formularze sprawozdawcze dla ubezpieczeń życiowych	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Przewidywane przepływy pieniężne, rezerwy techniczne i renty
Reasekuracja	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Szczegółowe informacje dotyczące 10 największych ryzyk objętych fakultatywną reasekuracją – dla każdej linii biznesu ▶ Szczegóły dotyczące programu reasekuracji w kolejnym okresie sprawozdawczym ▶ Regresy i odzyski ▶ Transfer ryzyka ubezpieczeniowego poprzez SPV
Działalność międzynarodowa	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Składki przypisane i szkody wypłacone w podziale na kraje

Wymagania wobec Grup ubezpieczeniowych

	Charakterystyka prowadzonej działalności	System zarządzania	Profil ryzyka	Wycena na potrzeby wypłacalności	Zarządzanie kapitałem
	ubezpieczeniowe muszą ponadto spełnić wszystkie wymagania dotyczące pojedynczych zakładów ubezpieczeń				
Grupowy SFCR	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Struktura organizacyjna i prawna Grupy ▶ Analiza istotnych transakcji wewnątrzgrupowych 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Outsourcing aktywności wewnątrz grupy (jeśli jest istotny) ▶ Spójność zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej ▶ Artykuł 246 (3) 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Analiza istotnego ryzyka koncentracji na poziomie grupowym 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Analiza istotnych różnic w wycenie i założeniach używanych na potrzeby wypłacalności pomiędzy wyliczeniami przeprowadzonymi dla grupy a wyliczeniami dla podmiotów zależnych 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Opis metod używanych do wyliczenia grupowego SCR ▶ Analiza dotycząca możliwości przenoszenia środków własnych wewnątrz Grupy ▶ Analiza istotnych źródeł dywersyfikacji wewnątrz Grupy ▶ Informacje o podmiotach ujętych w modelu wewnętrznym Grupy ▶ Opis głównych różnic pomiędzy modelem wewnętrznym używanym przez Grupę a modelami używanymi przez podmioty zależnesubsidiaries
Grupowy RSR	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Opis działalności i źródeł zysku dla wszystkich istotnych podmiotów w Grupie ▶ Wkład podmiotów zależnych w realizacji strategii Grupy ▶ Istotne transakcje międzygrupowe 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Istotne ryzyka specyficzne dla Grupy ▶ Podmioty zależne uwzględnione w ORSA 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ N/A 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ N/A 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Analiza SCR w podziale na poszczególne podmioty ▶ Opis SPV w Grupie

Filar 3 – Kluczowe wyzwania QRT

Wyzwania związane z wdrożeniem wymogów Filaru 3

---

1. Bardziej złożony i napięty harmonogram raportowania

- ▶ Roczny cykl raportowania zgodnie z Solvency II zwiększa nakład pracy i skraca terminy na przygotowanie dodatkowych raportów
- ▶ Koordynacja zaangażowania wielu funkcji zakładu ubezpieczeń – aktuarialnej, zarządzania ryzykiem, finansowej itd..
- ▶ Koordynacja terminowego gromadzenia i przeglądania znacznych ilości danych

2. Zwiększona szczegółowość danych i konieczność pogłębionej analizy danych

- ▶ Kalkulacja i rozumienie marginesu ryzyka i wymogów kapitałowych na bardzo szczegółowym poziomie
- ▶ Przygotowanie niezbędnych danych na różnych etapach cyklu rocznego
- ▶ Zapewnienie spójności danych pochodzących z różnych źródeł

3. Zwiększone wymogi w zakresie zarządzania

- ▶ Definiowanie procesów zarządzania operacyjnego i zarządzania danymi
- ▶ Zapewnienie silnego systemu kontroli na każdym etapie cyklu rocznego
- ▶ Monitorowanie i raportowanie do Zarządu wyników i odchyłeń wyników od oczekiwań

Wyzwania związane z danymi

Skąd wywodzi się większość zakładów ubezpieczeń

- ▶ Fuzje i przejęcia doprowadziły do skomplikowanej architektury baz danych wykorzystywanych w zakładach ubezpieczeń
- ▶ Tradycyjnie aktuariusze są końcowymi użytkownikami procesu przepływu danych
- ▶ Zarządzanie jakością danych nie jest wbudowane w systemy zarządzania ZU

Opinia FSA

Doświadczenie FSA pokazuje, że jakość danych w wielu brytyjskich zakładach ubezpieczeń może nie spełnić wymogów Solvency II

Charakter wyzwania

Jakość danych jest wyzwaniem biznesowym a nie tylko działu IT, ponieważ dział IT powinien tylko zapewniać wsparcie zakładowi ubezpieczeń

Wyzwania związane z danymi w Filarze 3

- ▶ Dostępność danych – dane wymagane do przeprowadzenia kalkulacji pochodzą z różnych departamentów i od osób trzecich
- ▶ Jakość danych – brak formalnego mechanizmu zapewniającego jakość danych w tym ich kompletność, dokładność, stosowność i aktualność
- ▶ Poziom szczegółowości danych – wymagane ujawnienia które są na bardziej szczegółowym poziomie niż dotychczas mogą wymóc na zakładach ubezpieczeń konieczność przebudowy systemów danych
- ▶ Obowiązki w zakresie zarządzania danymi – wbudowanie w system zarządzania firmą
- ▶ Przetwarzanie danych – konieczność ujawniania większej ilości bardziej szczegółowych danych znacznie skomplikuje proces przetwarzania danych
- ▶ Aktualność danych – Formularze sprawozdawcze mają być uzupełnione do 5 tygodni po końcu kwartału

Podjęcie do spełnienia wymogów Filaru 3

- ▶ Wykorzystanie istniejących inwestycji (w narzędzia i infrastrukturę) poczynione na potrzeby Filarów 1 i 2
- ▶ Rozszerzenie funkcji zarządzania danymi w obrębie Filarów 1 i 2
- ▶ Racjonalizacja procesu zarządzania danymi w celu obniżenia kosztów
- ▶ Zaangażowanie menedżerów wyższego szczebla

Analiza formularzy sprawozdawczych

Przygotowanie formularzy sprawozdawczych QRT stawia wiele wyzwań z powodu braku wskazówek w wypełnianiu formularzy, identyfikacji źródeł informacji, poziomu i podziału wymaganych informacji oraz poziom audytu

Series	Kwartalne	Roczne	Kwartalne i roczne	Razem	Poziom trudności	Potencjalne istniejące źródła informacji
A – Składki, odszkodowania i koszty	1	1		2	Średni	Księga główna
B – Środki własne, MCR, SCR	2	12	2	16	Średni	Księga główna, model wewnętrzny
C – Bilans SII	1*	2		3	Średni	Księga główna, model wewnętrzny
VA – Analiza zmiany stanu środków własnych	0	4		4	Wysoki	???
D – Aktywa	1	5	3*	9	Wysoki	Systemy lokacyjne
E – Formularze sprawozdawcze dla zakładów ubezpieczeń majątkowych (składki, trójkąty szkodowe, rezerwy techniczne)	1	7		8	Wysoki	Informacje zarządcze, model wewnętrzny
F – Formularze sprawozdawcze dla zakładów ubezpieczeń na życie (prognozowane przepływy pieniężne, rezerwy techniczne i renty)	1	6		7	Średni	Informacje zarządcze, model wewnętrzny
J – Reasekuracja w tym SPV		3	1*	4	Wysoki	???
G – Formularze sprawozdawcze dla grup		10		10	Wysoki	Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
K – Aktywność		1		1	Wysoki	Informacje zarządcze
Total				64		

* W pewnych okolicznościach mogą istnieć wyjątki

Trudności związane z wypełnianiem formularzy sprawozdawczych

QRT – Ubezpieczenia majątkowe

QRT	Dane/Proces
Reasekuracja (Re-J1)	Zgodnie z roboczymi założeniami zakład ubezpieczeń jest zobowiązany raportować pojedyncze ryzyka. Jeśli umową fakultatywną jest objętych kilka pojedynczych ryzyk (np. jedna polisa obejmuje ubezpieczenia kilku budynków) , taka informacja może nie być zawarta w formularzu.
Granice umowy pod reżimem Solvency II	Nowe wymagania odnośnie granic umowy będą miały wpływ na informacje ujawniane w wielu formularzach sprawozdawczych, w szczególności dotyczących ubezpieczeń majątkowych.
Podział działalności na kraje Strona tytułowa K1 / Strona tytułowa A1A / TP-E1 / TP-F1	W zależności od tego czy ryzyka są podzielone ze względu na kraj w którym zostało przypisane ryzyko, czy ze względu na położenie geograficzne ryzyka, mogą pojawić się trudności z dostarczeniem odpowiednich danych.
Aktywa D1-D6	Jeśli obrót instrumentami pochodnymi jest księgowany poza centralnym systemem zakładu ubezpieczeń, mogą pojawić się trudności w dostarczeniu danych w wymaganym formacie.

Trudności związane z wypełnianiem formularzy sprawozdawczych

QRT – Ubezpieczenia majątkowe

QRT	Dane/Proces
Zmiany w wartości rezerw szkodowych TP-E4	Poziom szczegółowości danych w tym formularzy może stanowić wyzwanie dla zakładów ubezpieczeń. Prowadzone obecnie przez zakłady ubezpieczeń analizy wykorzystania rezerw szkodowych nie zawsze zawierają informacje o tym, które szkody były zawarte w rezerwach przez cały okres sprawozdawczy, a które zostały zgłoszone w ciągu roku. W szczególności trudne może być wyodrębnienie informacji o szkodach ponownie otwartych. Jeśli niektóre funkcje związane z likwidacją szkód podlegają outsourcingowi, uzyskanie niezbędnych danych może wymagać renegotjacji umów.
Ryzyko underwritingu E7A / B	Jeśli underwriting jest prowadzony w pełni przez inny podmiot, może zdarzyć się sytuacja, że dostarcza on zakładowi ubezpieczeń tylko podsumowania niezbędnych informacji. Uzyskanie wszystkich danych niezbędnych do wypełnienia formularzy może wówczas wymagać renegotjacji umów.
Regresy i odzyski – TP – E3	Stworzenie trójkąta szkodowego z danymi o regresach i odzyskach może niekiedy być problematyczne. Jest to szczególnie istotna kwestia w liniach biznesu dla których wartości regresów i odzysków są istotne (np. OC motoryzacyjne)
Analiza zmian poziomu podstawowych środków własnych w związku ze zmianami poziomu rezerw VA-C2C	Przypisanie zysków i strat, które ma być prezentowane w formularzach VA jest zazwyczaj przeprowadzane w oparciu o informacje dotyczące lat szkodowych, podczas gdy w formularzach VA powinny zostać zaprezentowane informacje w rozbiciu na lata polisowe. Dlatego zakład ubezpieczeń może być zmuszony do wprowadzania zmian w procesie produkcji danych i raportów wewnętrznych.

Trudności związane z wypełnianiem formularzy sprawozdawczych

QRT – Ubezpieczenia życiowe

QRT	Dane/Proces
Fundusze wyodrębnione TP-F1 / SCR / MCR / BS-C1 / OF-B1A	W zależności od przyszłych zmian w podejściu do funduszy wyodrębnionych przygotowanie wymienionych formularzy może być wymagane
Analiza zobowiązań wynikających z ubezpieczeń na życie TP-F3	Dla tego formularza wymagane jest uzupełnienie informacji w podziale na komercyjne nazwy produktów. Mogą pojawić się trudności w raportowaniu informacji o produktach, których nazwy się zmieniały, lub o produktach które nazywają się tak samo, ale mają odmienne charakterystyki
Ubezpieczenia życiowe i zdrowotne lth SLT TP TP-F1	Rozdzielenie tradycyjnych produktów dla których dostępne są umowy dodatkowe na linie biznesu wymagane pod reżimem SII może spowodować konieczność wprowadzenia istotnych zmian do projekcji aktuarialnych i systemach z których pobierane są dane do projekcji
Granice umowy pod reżimem Solvency II	Podejście do ustalenia granic umowy dla niektórych długoterminowych produktów zdrowotnych oraz ich modelowania na zasadach zgodności z rynkiem jeszcze nie zostało ustalone

Wnioski

Wymagania dotyczące danych w nowych formularzach sprawozdawczych mają wpływ na Zarządzanie Danymi, Przepływ Danych w Zakładzie Ubezpieczeń, Zarządzanie Jakością Danych oraz Ocenę Ryzyka

Analiza zmiany stanu rezerw

Formularz VA-C2C

Cel przygotowania formularza

Przeprowadzenie analizy zmiany stanu nadwyżek aktywów nad zobowiązaniami, w wyniku zmiany stanu rezerw technicznych, zrozumienie przyczyn zmian

Informacje zawarte w formularzu

Rozbicie zmiany stanu najlepszego oszacowania rezerw w podziale na zmiany wynikające z nowego biznesu, zmiany stopy dyskontowej itd.

Podział składek, szkód i kosztów na linie biznesu

Analiza w podziale na lata polisowe i szkodowe

Potencjalne trudności

Wypełnienie formularza jest kosztowne i czasochłonne

Do uzupełnienia formularza niezbędne są szczegółowe dane pochodzące z różnych źródeł

Raportowanie w podziale na linie biznesu oraz rok szkodowy/polisowy będzie wymagało zaalokowania niektórych pozycji

Rezerwy techniczne – ubezpieczenia życiowe

Formularze TP F1-F4

Cel przygotowania formularza

F1 – Przegląd rezerw technicznych w podziale na ich składowe w celu lepszego zrozumienia kalkulacji tych rezerw

F2 – Analiza duracji zobowiązań pozwalająca na wstępną ocenę ryzyka płynności

F3 – Zrozumienie portfela na poziomie poszczególnych produktów, formularz ten ma zapewnić informacje bardziej szczegółowe niż te, raportowane na poziomie linii biznesowych

F4 – Przegląd informacji o rentach wypłacanych z ubezpieczeń majątkowych

Informacje zawarte w formularzu

F1 – Zestawienie najlepszego oszacowania rezerw w podziale na rezerwy brutto/netto, kraj, wartość składek/szkód/kosztów

F2 – Informacje o przepływach pieniężnych używanych do wyliczenia najlepszego oszacowania w podziale na rodzaj biznesu, rok projekcji, wartość składek/szkód/kosztów

F3 – Informacje o poszczególnych produktach – liczba polis, wartość przypisanych składek itd.

F3A/B – Informacje o opcjach i gwarancjach w produktach

F4 Zmiana stanu rezerwy na skapitalizowaną wartość rent

Potencjalne trudności

F1 – Skomplikowany formularz, wymagany podział marginesu ryzyka na linie biznesu, podział świadczeń na gwarantowane i uznaniowe

F2 – Ujawnianie takiej informacji nie było wcześniej wymagane, przygotowanie i walidacja danych do uzupełnienia formularza może być czasochłonna

F3 – Ustalenie poziomu szczegółowości ujawnień, na ustalonym poziomie szczegółowości trzeba będzie połączyć informacje księgowe i aktuarialne

F3B – Podział instrumentu pochodnego, jeśli przy jego wykorzystaniu zabezpieczonych jest kilka produktów

Analiza zmiany stanu środków własnych

Formularze VA-C2A, VA-C2B

Cel przygotowania formularza

VA-C2A Analiza zmiany stanu podstawowych środków własnych

Podsumowanie zmiany stanu nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami

VA-C2B Analiza zmiany stanu nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami z powodu zmiany stanu zobowiązań finansowych

Potencjalne trudności

Większość informacji wymaganych w formularzu VA-C2A jest automatycznie zaciągana z formularzy OF-B1A, VA-C2B i VA-C2C

Informacje wymagane w formularzu VA-C2B są już ujawniane

Informacje zawarte w formularzu

VA-C2A

Zawiera zestawienie stanu podstawowych środków własnych oraz zmianę stanu w ciągu roku

5 głównych powodów zmiany wyszczególnionych w formularzu to:

- ▶ Zmiany stanu zobowiązań finansowych
- ▶ Zmiany stanu rezerw technicznych
- ▶ Zmiana wyceny pozycji kapitałowych
- ▶ Inne czynniki mające wpływ na wartość kapitałów (podatek, dywidenda, itd.)
- ▶ Inne czynniki nie wyjaśnione gdzie indziej

VA –C2B

Zmiana stanu zobowiązań finansowych w ciągu roku (z formularza BS-C1)

Zmiana wynikająca z wyceny

Przychody i wydatki inwestycyjne

Zmiana stanu nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami z powodu zmiany stanu zobowiązań finansowych (z VA-C2A)

Aktywa

Formularze D1, D1Q, D1S, D2O i D2T

Cel przygotowania formularza

D1 – Wyszczególnienie inwestycji poczynionych w ramach wszystkich typów inwestycji

D1Q – Kwartalne zestawienie inwestycji, wymagane od podmiotów, które nie muszą przygotowywać formularza D1

D1S – Szczegóły dotyczące produktów strukturyzowanych

D2O – Lista instrumentów pochodnych cechujących się na koniec roku otwartą pozycją

D2T – Lista instrumentów pochodnych, których pozycja została zamknięta w ciągu roku

Informacje zawarte w formularzu

D1 – Szczegółowe informacje dotyczące portfela inwestycji (numery identyfikacyjne inwestycji, informacje o emitencie, waluta, rating, cena jednostki, ekspozycja itd.)

Instrumenty pochodne są uwzględniane w formularzach D2O i D2T

Fundusze inwestycyjne uwzględnione w D1, jednak ich ocena ze względu na pierwotne ryzyko (look-through approach) znajduje się w formularzu D4

D1Q – Kwartalne zestawienie inwestycji przygotowane zgodnie z wytycznymi do formularza BS-C1

D1S – Informacje o produktach strukturyzowanych

D2O – Łączna i pojedyncza otwarta pozycja zakładu ubezpieczeń

D2T – Wszystkie transakcje wykonane na instrumentach pochodnych w ciągu roku

Potencjalne trudności

Obszerny zakres wymaganych danych

Aktywa

Formularze D3, D4, D5 i D6

Cel przygotowania formularza

D3 – Informacja o zyskowności aktywów

D4 - Ocena ze względu na pierwotne ryzyko (look-through approach) funduszy inwestycyjnych

D5 – Informacje o ekspozycji na transakcje o charakterze operacji z przyrzeczeniem odkupu

D6 – Informacje o aktywach stanowiących zabezpieczenie transakcji

Potencjalne trudności

Obszerny zakres wymaganych danych

Trudności w uzyskaniu oceny ze względu na pierwotne ryzyko od osób zarządzających funduszem

Uzyskanie informacji o wszystkich transakcjach o charakterze operacji z przyrzeczeniem odkupu od osób zarządzających funduszami

Informacje zawarte w formularzu

D3 – Informacja o zyskowności aktywów w podziale na klasy aktywów.

Zawiera również informacje o dywidendach oraz zyskach i stratach z poszczególnych klas aktywów

D4 – Podział funduszy inwestycyjnych ze względu na główne kategorie aktywów, obszar działalności, walutę
Biorąc pod uwagę złożoność profilu ryzyka zakładu ubezpieczeń, może być rozszerzony o formularze kwartalne

D5 – Każda transakcja o charakterze operacji z przyrzeczeniem odkupu powinna znaleźć się w formularzu wraz z informacją jakiego aktywa/portfela/funduszu dotyczy

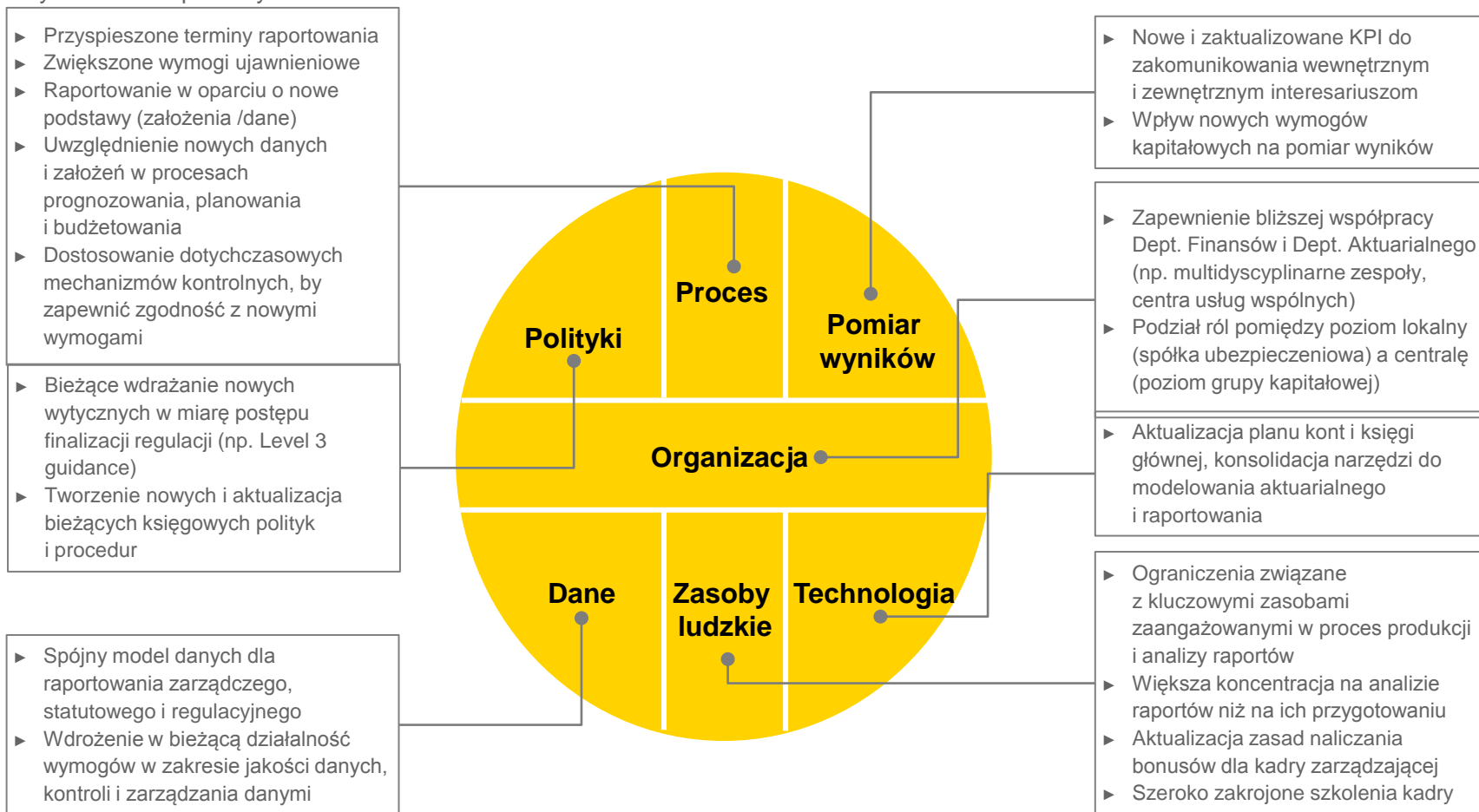
D6 – Informacja o wszystkich pozycjach pozabilansowych stanowiących zabezpieczenia transakcji

Wdrożenie wymogów Filaru III

Kluczowe komponenty modelu operacyjnego dla funkcji finansowej w kontekście wymogów Filaru III

W modelu operacyjnym dla funkcji finansowej w zakładzie ubezpieczeń można wyróżnić 7 współzależnych komponentów. Dostosowanie modelu operacyjnego, aby wdrożyć wymogi Solvency II, wymaga zintegrowanego podejścia uwzględniającego wszystkie te komponenty.

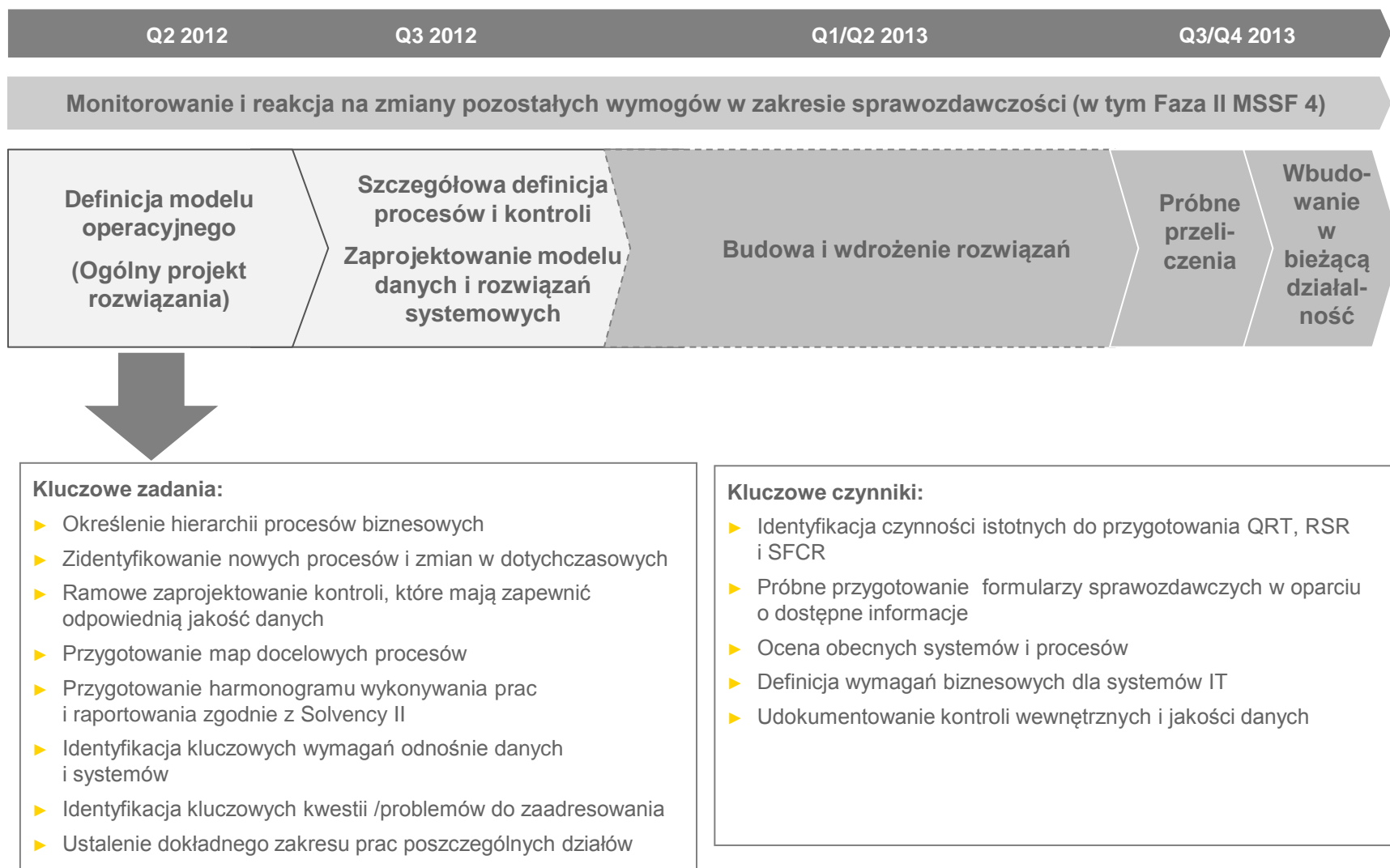

Podjęcie procesowe do wdrożenia wymogów Filaru III

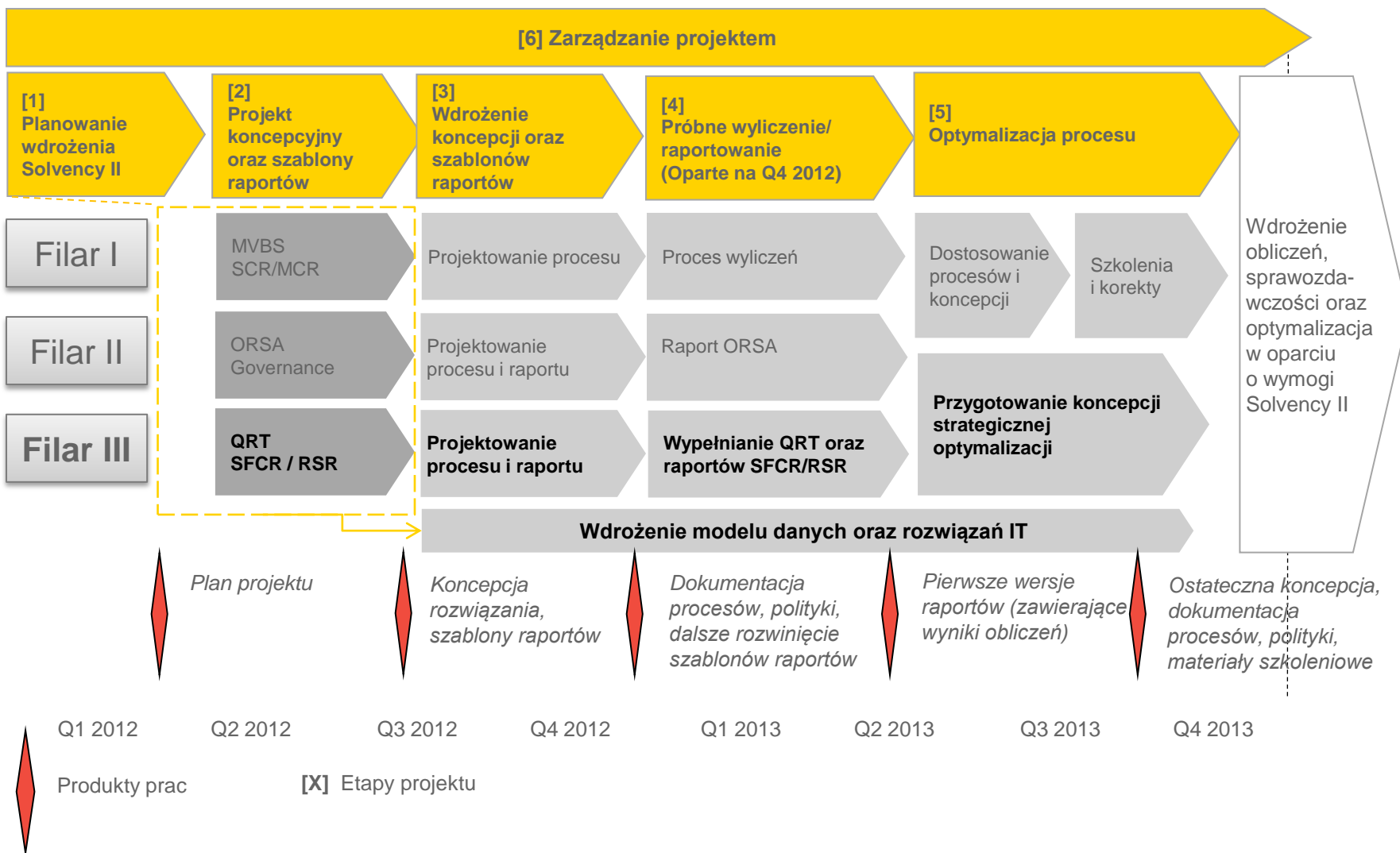
Definiowanie wymagań i wypracowywanie rozwiązań w celu ich spełnienia stanowią typową część procesu wdrożenia nowych regulacji. Jednakże to zdefiniowanie procesu jest kluczowe dla zapewnienia zgodności z wymaganiami sprawozdawczości. Prace nad spełnieniem wymogów Filaru III stanowią dobrą okazję do zintegrowania procesów w Filarze I, II i III oraz prac poszczególnych działów /funkcji biznesowych.

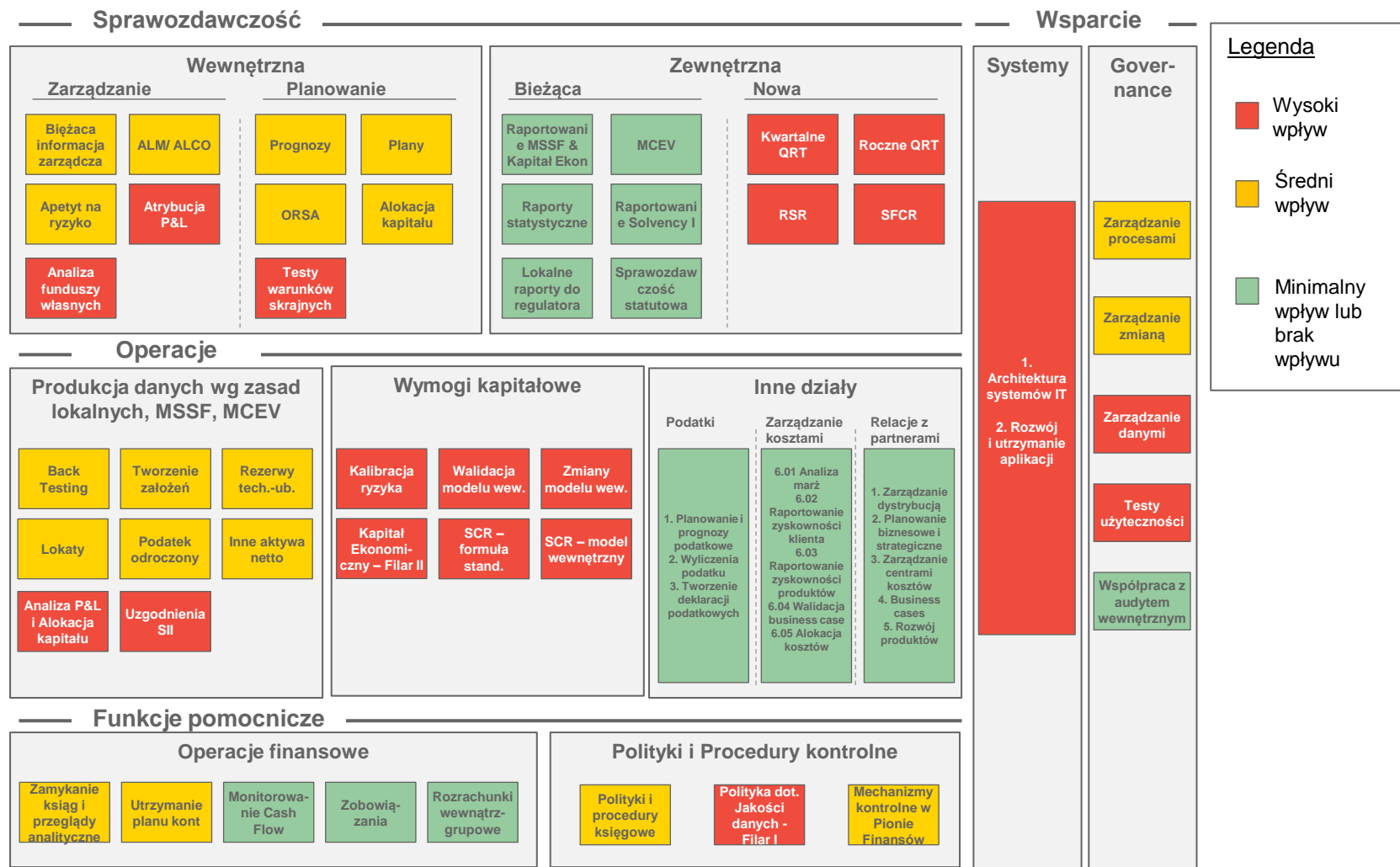
Przykładowe podejście do wdrożenia wymogów Filaru III

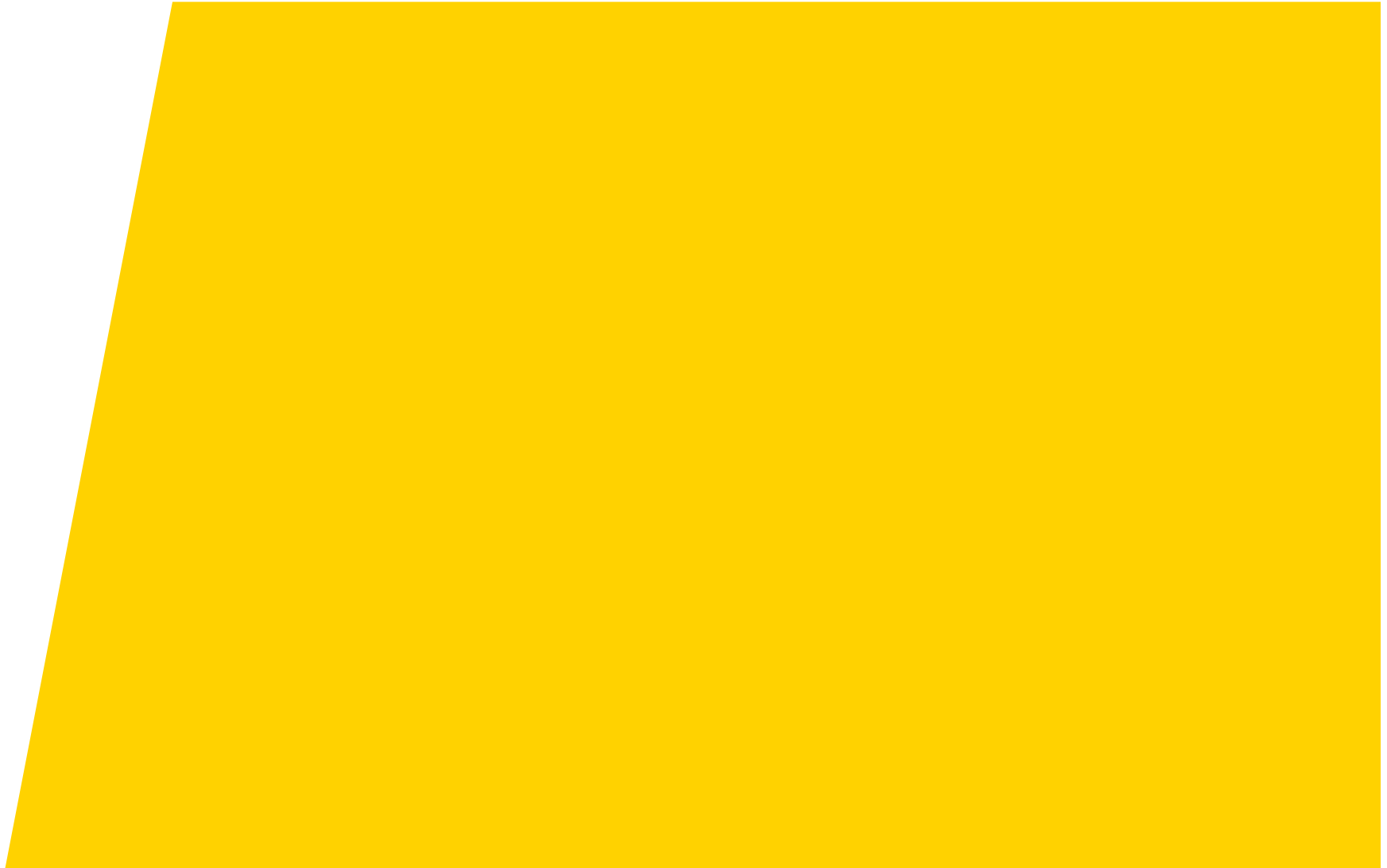

Przykładowy plan prac w ramach projektu wdrożenia wymogów Filaru III

Definicja modelu operacyjnego: Przykładowa mapa wpływu Filaru III na poszczególne działy w Pionie Finansów

Maja Mandela

Starszy Menedżer

Dział Audytu Instytucji Finansowych
Warszawa

Tel: +48 22 557 8504

Kom: +48 508 018 406

Maja.Mandela@pl.ey.com

Kamil Jasiński

Starszy Menedżer

European Actuarial Services
Warszawa

Tel: +48 22 557 8882

Kom: +48 504 112 777

Kamil.Jasinski@pl.ey.com